

D/290/11.03.02/2026

115 § **Luonnos hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi jätelain muuttamisesta****Liitteenä** Keminmaan kunnan lausunto**Johdanto**

Ympäristöministeriö pyytää lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi jätelain muuttamisesta. Kyseessä on hallitusohjelmakirjauksiin pohjautuva luonnos, ja hallituksen esityksen sisällöstä linjataan hallituksessa lausuntokierroksen jälkeen.

Tausta

Esityksellä toimeenpannaan pääministeri Petteri Orpon hallitusohjelman kirjauksia kuntien toissijaisen vastuun tarkentamisesta vain aitoihin markkina-puutetilanteisiin ja sidosyksiköiden ulosmyyntirajojen yhtenäistämistä viiteen prosenttiin tai 500 000 euroon liikevaihdosta.

Lisäksi säädettäisiin jätetoimialaa koskevasta poikkeuksesta hankintalakiin esitetystä sidosyksiköiden 10 % vähimmäisomistusvaatimuksesta.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1 päivänä tammikuuta 2027.

Tavoitteet

Esityksen tavoitteena on parantaa jätetoimialan kilpailuneutraliteettia eli tasavertaisia kilpailuolosuhteita julkisten ja yksityisten toimijoiden välillä sekä avata markkinoita rajoittamalla kunnan jäteyhtiöiden toimintaa kilpailluilla markkinoilla.

Säännösmuutosten tavoitteena on lisätä markkinapuutteen todentamisen luotettavuutta, parantaa menettelyn läpinäkyvyyttä ja tehostaa toiminnan valvontaa sen varmistamiseksi, ettei toissijaisen vastuun palveluita tarjottaisi silloin, kun markkinoilta on löydettävissä markkinaehtoista jätehuoltopalvelua. Samalla tavoitteena on varmistaa toissijaisten jätehuoltopalveluiden saatavuus silloin, kun markkinaehtoista palvelua ei ole saatavilla.

Tavoitteena on parantaa yksityisten jätehuoltoalan yritysten toimintaedellytyksiä säätämällä kunnalle velvollisuus hankkia jätteenkuljetuspalvelut kilpailluilla poikkeustilanteita lukuun ottamatta.

Ulosmyyntirajaa koskevan ehdotuksen tavoitteena on rajoittaa kuntien jäteyhtiöiden toimintaa kilpailluilla markkinoilla, avata markkinoita jätetoimialalla ja luoda lisää valinnanvaraa jätehuoltopalveluja tarvitseville yrityksille. Tarkoituksena on tiukentaa kuntien jäteyhtiöiden ulosmyyntirajaa selvästi nykyisestä hallitusohjelman kirjaus ja EUT:n ratkaisu huomioon ottaen.

Jätetoimialalla toimivien sidosyksiköiden vähimmäisomistusta koskevan poikkeuksen perusteella kuntien jäteyhtiöt eivät joutuisi muuttamaan nykyistä omistusrakennettaan.

Lausunto pyydetään antamaan viimeistään 31.7.2026.

Linkki lausuntopyyntöön ja liitteisiin:

<https://www.lausuntopalvelu.fi/FI/Proposal/Participation?proposalId=6a9fe455-0173-436c-9484-761e9c7823af>

Vs. teknisen johtajan esitys:

Lautakunta päättää hyväksyä liitteenä olevan Keminmaan kunnan lausunnon asiasta.

Teknisen lautakunnan päätös:

Esitys hyväksyttiin.

KEMINMAAN KUNNAN LAUSUNTO LUONNOKSESTA HALLITUKSEN ESITYKSEKSI JÄTELAIN MUUTTAMISESTA

Keminmaan kunta pitää tärkeänä jätetoimialan kilpailuneutraliteetin edistämistä sekä julkisten ja yksityisten toimijoiden tasapuolisten toimintaedellytysten varmistamista. Kunta kannattaa tavoitetta lisätä markkinapuutteen todentamisen läpinäkyvyyttä ja varmistaa, että kunnan toissijaista jätehuoltovastuuta käytetään vain tilanteissa, joissa markkinaehtoista palvelua ei ole kohtuudella saatavilla. Esityksen tavoitteet ovat tältä osin perusteltuja.

Keminmaan kunta pitää myönteisenä ehdotuksia, joilla lisätään Materiaalitorin käyttöön liittyvää avoimuutta, tarjousten hylkäämisen perusteluvollisuutta sekä toissijaiseen jätehuoltopalveluun liittyvää raportointia ja valvontaa. Läpinäkyvä toimintamalli vahvistaa luottamusta markkinoiden toimivuuteen ja parantaa toimijoiden tasapuolista kohtelua.

Kunta kuitenkin korostaa, että jätelain uudistuksessa tulee varmistaa jätehuoltopalvelujen saatavuus myös harvaan asutuilla alueilla ja pienissä kunnissa. Vaikka yksityisten yritysten toimintaedellytysten parantaminen on kannatettava tavoite, ei sääntely saa johtaa tilanteeseen, jossa palvelujen saatavuus heikkenee tai kustannukset nousevat alueilla, joilla markkinaehtoinen palvelutarjonta on vähäistä. Toissijaisen jätehuoltovastuun tulee jatkossakin turvata toimiva jätehuolto tilanteissa, joissa markkinat eivät kykene tarjoamaan palvelua.

Keminmaan kunta pitää perusteltuna, että jätetoimialalle esitetään poikkeusta sidosyksiköiden 10 prosentin vähimmäisomistusvaatimuksesta. Jätehuolto on lakisääteinen peruspalvelu, jonka järjestämisessä kuntien välinen yhteistyö on ollut välttämätöntä erityisesti pienille kunnille. Esitetty poikkeus mahdollistaa nykyisten yhteistyörakenteiden säilymisen ja vähentää riskiä merkittäville hallinnollisille ja taloudellisille muutoksille, joilla voisi olla haitallisia vaikutuksia palveluiden jatkuvuuteen ja kustannustehokkuuteen.

Kunta suhtautuu varauksella kuntien jäteyhtiöiden ulosmyyntirajan merkittävään kiristämiseen. Vaikka kilpailuneutraliteetin parantaminen on tärkeää, tulee vaikutukset arvioida huolellisesti erityisesti alueilla, joissa kuntien omistamat jäteyhtiöt ovat tehneet merkittäviä investointeja käsittelylaitoksiin, kierrätysinfrastruktuuriin ja muuhun jätehuollon palvelutuotantoon. Muutosten toimeenpanossa tulee huolehtia riittävästä siirtymäajoista sekä siitä, ettei jo tehtyjen investointien hyödyntäminen vaarannu.

Keminmaan kunta toteaa lisäksi, että jätelainsäädäntöön on viime vuosina tehty useita merkittäviä muutoksia. Toimintaympäristön jatkuva muuttuminen vaikeuttaa sekä kuntien että jätehuoltoalan yritysten pitkäjänteistä suunnittelua ja investointeja. Tämän vuoksi lainsäädännön ennakoitavuuteen ja vaikutusten kokonaisarviointiin tulee jatkovalmistelussa kiinnittää erityistä huomiota. Keminmaan kunta katsoo kokonaisuutena, että esityksen tavoitteet ovat kannatettavia, mutta jatkovalmistelussa tulee huolehtia siitä, että kilpailun lisäämisen ohella turvataan kuntien mahdollisuudet järjestää lakisääteiset jätehuoltopalvelut kustannustehokkaasti ja toimintavarmasti koko maassa.

M U U T O K S E N H A K U O H J E

MUUTOKSENHAKUKIELTO

Seuraavista päätöksistä ei saa tehdä oikaisuvaatimusta eikä kunnallisvalitusta, koska päätös koskee kuntalain 136 §:n mukaan valmistelua tai täytäntöönpanoa.

Pöytäkirjan pykälät: 115

Hallintolainkäyttölain 5 §:n/muun lainsäädännön perusteella seuraaviin päätöksiin ei saa hakea muutosta valittamalla

Pöytäkirjan pykälät ja valituskiellon perusteet:

Viranhaltija ei saa valittamalla hakea muutosta viranomaisen päätökseen kunnallisen virkaehtosopimuslain 2 §:ssä tarkoitetussa asiassa eikä saattaa sitä oikaisuvaatimuksin tai hallintoriita-asiana ratkaistavaksi, jos hänellä taikka viranhaltijayhdistyksellä on oikeus panna asia vireille työtuomioistuimessa. Em. sovelletaan vain viranhaltijaan, joka on jäsenenä sellaisessa viranhaltijayhdistyksessä, jolla on oikeus panna asia vireille työtuomioistuimessa, tai sen alayhdistyksessä.

Pöytäkirjan pykälät:

OIKAISUVAATIMUSOHJE

Oikaisuvaatimusoikeus

Seuraaviin päätöksiin tyytymätön voi tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen. Oikaisuvaatimuksen saa kuntalain 137 §:n mukaan tehdä se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen) sekä kunnan jäsen. Oikaisuvaatimuksen voi tehdä tarkoituksenmukaisuus- tai laillisuusperusteella.

Pöytäkirjan pykälät:

Oikaisuvaatimusviranomainen ja yhteystiedot

Oikaisuvaatimusviranomainen:	Keminmaan tekninen lautakunta
Postiosoite:	Kunnantie 3, 94400 Keminmaa
Sähköpostiosoite:	kunta@keminmaa.fi
Puhelin:	040 831 7854
Virka-aika:	kello 8.00 – 15.45

Oikaisuvaatimusaika ja sen alkaminen

Oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän (7) päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on asetettu yleisesti nähtäväksi kunnan nettisivulle. Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän (7) päivän kuluessa kirjeen lähettämisestä. Oikaisuvaatimusaikaa laskettaessa tiedoksisaantipäivää/nähtäväksi asettamispäivää ei lueta määräaikaan.

Oikaisuvaatimuksen muoto ja toimittaminen

Oikaisuvaatimus on tehtävä kirjallisesti. Oikaisuvaatimus on tekijän, laillisen edustajan tai asiamiehen allekirjoitettava. Siinä tulee mainita tekijän, ja jos hän ei ole allekirjoittaja, myös allekirjoittajan nimi, osoite, asuinnumero, johon asiaa koskevat ilmoitukset voidaan toimittaa.

Oikaisuvaatimuksessa on mainittava päätös, jota vaaditaan oikaistavaksi sekä vaatimuksen sisältö ja perusteet. Oikaisuvaatimukseen on liitettävä asiakirjat, joihin tekijä vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Oikaisuvaatimus on toimitettava oikaisuvaatimusviranomaiselle ennen oikaisuvaatimusajan päättymistä. Jos määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joulu- tai juhannusaatto tai arkilauantai, oikaisuvaatimuksen saa tehdä ensimmäisenä arkipäivänä tämän jälkeen. Muutoshakemus on tehtävä viimeistään määräajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Mikäli oikaisuvaatimus lähetetään postitse, on se jätettävä postiin niin ajoissa, että se ehtii perille viraston aukioloaikana ennen oikaisuvaatimusajan päättymistä.

Oikaisuvaatimuksen voi toimittaa myös faksina tai sähköpostitse. Sähköistä asiakirjaa ei tarvitse täydentää allekirjoituksella, jos asiakirjassa on tiedot lähettäjistä eikä asiakirjan alkuperäisyyttä tai eheyttä ei ole syytä epäillä. Oikaisuvaatimuksia, jotka sisältävät arkaluonteisia henkilö- tai salassa pidettäviä tietoja, ei suositella lähetettäväksi sähköpostitse tai sen liitteenä. Sähköisen asiakirjan (telekopio tai sähköposti) katsotaan saapuneen viranomaiselle silloin, kun se on viranomaisen käytettävissä vastaanottolaitteissa tai tietojärjestelmässä siten, että viestiä voidaan käsitellä.

Oikaisuvaatimus lähetetään aina lähettäjän omalla vastuulla.

Oikaisuvaatimuksen maksu

Oikaisuvaatimuskäsittely on maksutonta.

VALITUSOSOITUS/KUNNALLISVALITUS (Oikaisuvaatimuksen johdosta annettu päätös)**Valitusoikeus**

Seuraaviin päätöksiin voidaan hakea muutosta ensisijaisesti asiointipalvelussa/kirjallisella valituksella. Kunnallisvalituksen saa kuntalain 92 §:n mukaan tehdä se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen) sekä kunnan jäsen. Oikaisuvaatimuksen johdosta annettuun päätökseen saa hakea muutosta kunnallisvalituksin vain se, joka on tehnyt oikaisuvaatimuksen. Mikäli päätös on oikaisuvaatimuksen johdosta muuttunut, saa päätökseen hakea muutosta kunnallisvalituksella myös asianosainen sekä kunnan jäsen. Valitus on tehtävä kirjallisesti. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta. Kunnallisvalituksen valitusperusteina ovat päätöksen tai päätöksenteon laillisuusvirheet.

Pöytäkirjan pykälät:**Valitusviranomainen ja yhteystiedot**

Valituksen voi tehdä ensisijaisesti hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa <https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>.

- Sähköisestä asiointista viranomaistoiminnassa annetun lain 2 §:n mukaan lakia sovelletaan asian sähköiseen vireillepanoon tuomioistuinasiassa. Lain 11 §:n mukaan viranomaiselle toimitetun sähköisen asiakirjan katsotaan saapuneen määräajassa, jos asiakirja saapuu viimeistään määräajan viimeisen päivän aikana laissa tarkoitetulla tavalla.
- Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 15 §:n mukaan valituksessa on yhteystietojen lisäksi ilmoitettava myös sähköinen tai muu mahdollinen osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan toimittaa (prosessiosoite). Lisäksi on ilmoitettava valittajan henkilötunnus tai yritys- ja yhteisötunnus. Valituksen tai muun asiakirjan toimittaminen hallinto- ja erityistuomioistuinten sähköiseen asiointipalveluun katsotaan ilmoitukseksi sähköisen asiointipalvelun käyttämisestä prosessiosoitteena. Sähköistä asiointipalvelua käytettäessä erillistä prosessiosoitteen ilmoittamista ei tarvita.

Valitusviranomainen: Pohjois-Suomen hallinto-oikeus
Postiosoite: PL 189, 90101 OULU

Sähköpostiosoite: pohjois-suomi.hao@oikeus.fi
Käyntiosoite: Torikatu 34-40, OULU
Puhelinvaihe: 029 56 42800

Valitusaika ja sen alkaminen

Valitusaika on kolmekymmentä (30) päivää. Valitusaika alkaa kulua päätöksen tiedoksisaamisesta. Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän (7) päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on asetettu yleisesti nähtäväksi kunnan nettisivulle. Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän (7) päivän kuluessa kirjeen lähettämisestä. Valitusaikaa laskettaessa tiedoksisaantipäivää/nähtäväksi asettamispäivää ei lueta määräaikaan.

Valitusosoituksen sisältö, liitteet ja toimittaminen

Kunnallisvalitus on tehtävä kirjallisesti. Valituskirjelmä on valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen allekirjoitettava ja siinä on mainittava valittajan nimi ja kotikunta. Vastaavasti on ilmoitettava laillisen edustajan, asiamiehen tai valituksen laatijan nimi ja kotikunta. Lisäksi on ilmoitettava postiosoite ja puhelinnumero, johon asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa.

Valituskirjelmässä on ilmoitettava päätös, johon haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi sekä perusteet, joilla muutosta vaaditaan. Valituksen saa tehdä sillä perusteella, että päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä; päätöksen tehnyt viranomainen on ylittänyt toimivaltansa, tai päätös on muuten lainvastainen.

Valituskirjelmään on liitettävä alkuperäinen tai viran puolesta oikeaksi todistettu jäljennös päätöksestä, josta valitetaan; todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta sekä asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Valitusasiakirjat on toimitettava valitusajan kuluessa valitusviranomaiselle. Jos määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, valituksen saa tehdä ensimmäisenä arkipäivänä tämän jälkeen. Valitus on tehtävä viimeistään määräajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Mikäli valituskirjelmä lähetetään postitse, on se jätettävä postiin niin ajoissa, että se ehtii perille viraston aukioloaikana ennen valitusajan päättymistä.

Valitusasiakirjat voi toimittaa myös faksina tai sähköpostitse. Sähköistä asiakirjaa ei tarvitse täydentää allekirjoituksella, jos asiakirjassa on tiedot lähettäjältä eikä asiakirjan alkuperäisyyttä tai eheyttä ei ole syytä epäillä. Valitusasiakirjoja, jotka sisältävät arkaluonteisia henkilö- tai salassa pidettäviä tietoja, ei suositella lähetettäväksi sähköpostitse tai sen liitteenä. Sähköisen asiakirjan (telekopio tai sähköposti) katsotaan saapuneen viranomaiselle silloin, kun se on viranomaisen käytettävissä vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä siten, että viestiä voidaan käsitellä.

Kunnallisvalitus lähetetään aina lähettäjän omalla vastuulla.

Kunnallisvalituksen maksu

Muutoksenhakuasian vireille panijalta peritään oikeudenkäyntimaksu sen mukaan kuin tuomioistuinmaksulaissa (1455/2015) säädetään <https://www.finlex.fi/fi/lainsaadanto/2015/1455#P5>

VALITUSOSOITUS/HALLINTOVALITUS

Seuraaviin päätöksiin voidaan hakea muutosta Pohjois-Suomen hallinto-oikeudesta kirjallisella valituksella. Valituksen saa tehdä se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen).

Poikkeamislupaa ja sijoittamislupaa koskevissa päätöksissä valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä päivänä julkisen kuulutuksen julkaisemisajankohdasta. Tässä kokouksessa annettujen päätösten antopäivä on _____

Valituskirjelmä liitteineen on toimitettava Pohjois-Suomen hallinto-oikeuteen.

Valitus on toimitettava valitusviranomaiselle viimeistään valitusajan viimeisenä päivänä ennen valitusviranomaisen aukioloajan päättymistä. Antopäivää ei lueta valitusaikaan. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joulutai juhannusaatto tai arkilauantai, saa valituksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Pöytäkirjan pykälät:**Valitusviranomaisen ja yhteystiedot**

Valitusviranomainen: Pohjois-Suomen hallinto-oikeus
Postiosoite: PL 189, 90101 OULU

Sähköpostiosoite: pohjois-suomi.hao@oikeus.fi
Käyntiosoite: Torikatu 34-40, OULU
Puhelinvaihte: 029 56 42800

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa <https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet/#/>

Valitus on tehtävä kirjallisesti. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Valituksessa on ilmoitettava:

- 1) päätös, johon haetaan muutosta (valituksen kohteena oleva päätös);
- 2) miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi (vaatimukset);
- 3) vaatimusten perustelut;
- 4) mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Valituksessa on lisäksi ilmoitettava valittajan nimi ja yhteystiedot. Jos puhevaltaa käyttää valittajan laillinen edustaja tai asiamies, myös tämän yhteystiedot on ilmoitettava. Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä hallintotuomioistuimelle. Valituksessa on ilmoitettava myös se postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (prosessiosoite). Mikäli valittaja on ilmoittanut enemmän kuin yhden prosessiosoitteen, voi hallintotuomioistuin valita, mihin ilmoitetuista osoitteista se toimittaa oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat.

Valitukseen on liitettävä:

- 1) valituksen kohteena oleva päätös valitusosoituksineen;
- 2) selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta;
- 3) asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Muutoksenhakuasian vireille panijalta peritään oikeudenkäyntimaksu sen mukaan kuin tuomioistuinmaksulaissa (1455/2015) säädetään <https://www.finlex.fi/fi/lainsaadanto/2015/1455#P5>

Erityislainsäädännössä mainituista asioista (mm. hankinta-asiat) muutoksenhakuohjeet annetaan erikseen. (§ 136)